

“VSAKA PTICA LETI PO SVOJI POTI. IN VSE PTICE SO LEPE.”

Priložnost, da zapišem nekaj o Zavodu Hrastovec, ki mnogo ljudi odbija, številne prestraši, premnoge pa gane v globino duše, je velika. Moram priznati, da sem se na ta zapis dolgo pripravljala. Pa ne zato, ker ne bi vedela, kaj zapisati. Morala sem dozoreti v pisanju, prečuti lastne misli in občutke in predvsem sem morala dobiti dovoljenje sestre, da lahko pišem o svetu, ki je njen.

dr. Lucija Mulej, sociologinja, publicistka, pisateljica, antropologinja, filantropinja

Ne moj. Jaz ga opazujem od zunaj. Četudi jo redno obiskujem in se po telefonu slišiva skoraj vsak dan. Redno si piševa in pošiljava fotografije. Rada imam mojo drago Viktorijo in vse njene poti, ki jih tako spoštujem, čeprav so nas vse tako zelo preizkušale in bolele. Vse nas.

V sebi sem se morala pripraviti. Da oddam tisto luč, ki jo vselej občutim tam, med temi lepimi ljudmi. Lepota je v njihovih čistih srcih, včasih tako osamljenih, zapuščenih in žalostnih. A spet drugič so tako vedri in radostni, da sijajo kot sonce. Morda

je prav toplina človeške duše nekaj najlepšega, kar lahko odda naša Bit?

Zavedam se. Kdo sem. Od kod moja subtilnost. Moč. In krhkost. Mojih osebnih stisk morda okolica ni nikdar dojela. Ni ji bilo mar. Vedno sem bila disciplinirana, garaška in predvsem vzdržljiva. Zato sem bila kos marsičemu, tako osebnim kot profesionalnim preizkušnjam. Za nas svojce ni enostavno vzdržati in se soočiti z vsemi dilemami, ki so redne spremljevalke na poti duševnega zdravja tistih, ki jih imamo radi. Še posebej, ker smo v teh stiskah pogosto čisto sami. A sem kljub temu hvaležna. Nikdar namreč ne bi bila to, kar sem, če ne bi bilo moje sestre Viktorije. Mojega očeta in njegove težke poti. In seveda mami Ane, močne, klene, srčne in najpogumnejše ženske, kar jih poznam.

Zares, hvala ti, mami, ta zapis je seveda tudi zate. Tako hudo ti je bilo za tvojo Viki, pa tudi zato, ker so se je vsi odrekli. Vendar je vse tako, kot mora biti.

Odkar je mami septembra 2018 zapustila ta svet, smo z Viktorijo in njeno hčerko Ano same. Obiskujeva jo le midve z Ano in sestrična Meti. Viktorijina hči Ana je čudovita mlada ženska. Ima svetlo dušo, lep značaj, talent za glasbo in velike sposobnosti. Gradi se. Iz dneva v dan. Razprostira krila. Končno.

ŽIVIMO. VSE TRI.

Rada se vračam v Hrastovec, v dom teh občutljivih duš in njihovih najbližjih, ki jih je življenje ostro preizkusilo. Vem in razmem, da je bil

marsikdo izmed varovancev izjemno zahteven za okolico, nemogoč za sodelovanje in podobno. A vendar te ljudi z veseljem obiskujem. Rada pridem k sestri, rada se pogovarjam z njenim fizioterapevtom Evgenom, ki je zaslužen, da je po hudi poškodbi nog shodila. Tukaj jo imajo zelo radi in pogosto pravi, da je zavod Hrastovec njen dom. Pa vendar ima tudi dneve, ko je naveličana vsega. Ko bi rada odšla. Razumem jo. A že naslednji dan je vsa vesela, polna notranje volje, optimizma in luči. Vključila se je v novo delovno terapijo in uči se pravih reakcij in predvsem, kako pozabiti na preteklost. Na vse zmote in stranpoti. Na vse, kar je bilo. Uči se, da je vse, kar ima, ta trenutek. Prisotnost vsega, kar jo obdaja. Lepo vreme, da ga užije. Knjige, da jih bere. Misli, ki čakajo, da jih premisli.

Tukaj je vstopila v nov svet. Z ustanovo in osebje je stopila v novo življenje. Pričela je graditi novo identiteto. Daleč stran od ljudi, s katerimi ni zmogla stskati pravih vezi. Tu je našla toplino. Svoje srce.

Ko se vozim v Hrastovec, mi duša igra. Ne opazim teles, ki so morda bolna, šibka, poškodovana. Vidim ljudi, ki so prehodili težke poti. In obstali. Rada dam kakšen evro ali drobiž za kavico. Tako srečni so za najmanjše malenkosti. In za tako malo dajo tako veliko. Gospa X mi pravi, da bo molila zame, naj me Bog blagoslovi. Vem, da je njen blagoslov resničen. Močan.

Ko pokličem strokovne delavce, so mi v oporo. Stanovalci se v zavodu večkrat znajdejo v hudih stiskah, tudi na zaprtih oddelkih, ki so za svoje še kako stresna in težka prizkušnja. Toda vedno so me znali pomiriti, razumeli so. Tako globoke in pristne empatije nisem srečala še nikjer. Človeška milina zdravi, zares pozdravi.

Globoko spoštujem skupnost SVZ Hrastovec. Zame žari v svetlobi. Čeprav moja sestra nima v lasti svoje postelje, spi na njej v miru. Biva med

Ko se vozim
v Hrastovec, mi duša
igra. Ne opazim teles,
ki so morda bolna,
šibka, poškodovana.
Vidim ljudi, ki so
prehodili težke poti.
In obstali.

ljubečimi in toplimi ljudmi. Njena duša se tukaj lahko hrani. In ko prideva z nečakinjo na obisk, vselej rezervira mizo pri Švarcu, kamor gremo kaj pojest. Čeprav težko hodi, ker je imela poškodovani obe peti in hrbtenico, smo vedno lepo sprejete. Nihče ne bolšči v nas, zato se Viktorija dobro počuti.

Ko se peljem nazaj domov, občutim lepoto v duši. Katarzo. V SVZ Hrastovec ne doživljam zgodb žalosti ali zloma. Seveda občutim stiske, čutim človeško hrepenenje, a vendar zaznavam globok mir. Prepoznam moč resnice, ki pravi, da Bog biva med najbolj krotkimi.

Sprašujem se, kaj bi mi, ki se imamo za "normalne", storili v situacijah, v kakršnih so se znašli stanovalci SVZ Hrastovec. Ponosna sem na svojo sestro, da je tukaj našla svoj Dom. Prijatelje in ljudi, ki ji na njeni poti samospoštovanja pomagajo. Ne pogrša ljudi iz preteklosti, ki so jo globoko prizadeli. A vsak od nas je kdaj v stiski ...

Zunanji svet je krut in prevečkrat prezirljiv do teh občutljivih ljudi. Preveč hladen in poln zaničljivih pogledov. Vendar vsak od nas potrebuje varno zavetje, kjer se čuti sprejetega. Zadnjič mi je eden od stanovalcev rekel: "Veš, vsaka ptica leti po svoji poti. In vse ptice so lepe."

Hvala vsem, ki delite empatijo z ljudmi, ki jo potrebujejo. Ne le z bolnim, temveč z vsemi tistimi, ki so v kakršnih koli stiskah. Z vsemi, ki potrebujejo tolažbo. Kajti vsak od nas bije lastne bitke, pa naj si bo to za lepimi, marmornatimi ali zlatimi zidovi, ali pa za tistimi skromnimi, z malo ali povsem brez lišpa. Vsi smo ljudje. In vsi smo v procesu učenja. Učimo se odpirati srca, ki so tako dolgo bolela. **S**